

Nr 2

November 2022

I detta nr:

- **Ordföranden har ordet**
- **Soppkvällen 23 februari**
- **Kort resumé från soppkvällen den 28 april**
- **Årsmöte och årsmötesfest 2022**
- **Vårfest 18 juni**
- **Flottans Män i våffelcafé**
- **Femkamp i Västerås**
- **Soppkvällen 29 september**
- **Soppkvällen 27 oktober**
- **Marinstugan**

Flottans mäns avdelning 11, Nynäshamn

Ordförande: Kjell Johansen   Mob 0706-41 35 53

Vice ordf: Tommy Lagsjö   Mob 0705-49 02 87

Sekreterare: Rune Stang   Mob 0703-69 29 38

Kassör: Stig Ödmark   Mob 0703-19 16 47

Ledamöter: Robert Norberg   Mob 0702-71 05 58

Björn Wideberg   Mob 0702-46 41 90

Linda Leibing-Hedén   Mob 0703-05 30 23

Suppleanter: Tommy Falk   Mob 0709-58 29 19

Gösta Nordgren   08-520 129 062

Registrator: Tommy Lagsjö   Medlemsregisteransvarig.
0705-49 02 87   *Vid ändring av adress,
meddela registratorn.*

Adress: FM avd 11 NYNÄSHAMN
c/o Kjell Johansen
Båtsmansvägen 13
149 31 NYNÄSHAMN
kjelljohansen756@gmail.com

Kassör: FM avd 11 Nynäshamn
c/o Stig Ödmark
Nynäsvägen 12
149 30 NYNÄSHAMN

Bankgironr: 863 8785

produktion: st-media
R Stang
Skogsv 4
148 30 ÖSMO
Tfn 08-520 30 555
Mob 070-369 29 38
e-mail st-media@telia.com
36rusta11@gmail.com

Hällå alla vänner i Flottans Män!
Sommaren har varit varm och nu är hösten här igen. Märkligt vad årets tider går fort – vad beror det på!! Nåväl, åtminstone jag tycker om alla fyra årstiderna med sina speciella naturupplevelser, visst är det fint över hela året. Nu under hösten och vintern har vi som vanligt många aktiviteter, den 12/11 åker vi till Vrakmuseét på Djurgården, den 19/11 blir det som vanligt Glöggmingel på Båtsmansvägen 13 och den 8/12 deltagar några av oss vid 4.sjöstridsflottiljens årsavslutning på Berga och på kvällen firar vi alla Lillejul på Hantverksgården. Här blir det hålligång. I mellandagarna efter jul samlas styrelsen för att planera in alla aktiviteterna för nästa år.

Nu får ni O´Hoj nr 2 som blir den sista utgåvan i år, tidigare har ni ju fått fyra utgåvor under åren. Vår ärade redaktör Rune har varit sjuk under året och har därför inte orkat med att utge alla tidningarna. Nu har vi i styrelsen startat upp en redaktionskommitté som har dragit igång intensivt och som pumpar in olika artiklar till vår redaktör Rune. Mycket som finns i denna O´Hoj är framtagna av oss i kommittén och mer av detta kommer att finnas i kommande O´Hoj. Det är vår Linda som vanligt driver detta engagemang och vi vill att många av våra medlemmar sänder in förslag till henne inför kommande O´Hoj.

Det har ju även varit fina och trevliga aktiviteter efter sommaren. 20/8 genomförde vi kräftskivan ute vid Marinstugan, vi satt inne i stugan och alla kräftor gick åt

Vi åkte till 5-kampen i Västerås 3/9 då vi hade med oss vandringspokalen som skulle överlämnas till vinnande lag – den tog vi hem igen då vårt lag vann igen!

Våra soppkvällar i Hantverksgården har varit mycket trevliga med fina föreläsningar, sjömansprästen berättade i september om den tuffa tiden om hans verksamhet i Sydafrika och i östblocket. Undertecknad fick även möjligheten i oktober att berätta om sin tid i Victoriasjön i Afrika under början av 20-talet.

Vi ses framöver

Kjell

Soppkvällen 23 februari.

Vid pennan Magnus Rietz.

Jag inbjöds till att bli medlem i Flottans Män någon gång på sommaren 2012, tror jag det var. Kjell J. och ett par herrar till hade ett litet tältstånd i Hamnviksparken som jag råkade gå förbi. Där fastnade jag en stund och ett trevligt samtal tog form. Eftersom jag hela mitt liv varit på sjön i olika sammanhang tyckte jag att det lät trevligt med de aktiviteter som man berättade om. Funderade ganska kort och meddelade mitt intresse att gå med.

M Rietz

Som nyinflyttad till Nynäshamn tyckte jag också att det kunde vara trevligt att knyta lite nya kontakter i staden. Min bakgrund som kustjägare och båtchef på sådana förband dög tydligen för att jag skulle kvala in som medlem. Nu kanske jag inte är den mest aktive medlemmen i de olika föreningar jag valt att gå med i. Så inte heller i Flottans Män. Vi har ju alla våra egna prioriteringar i de liv vi ägnar oss åt. Mina består till mycket stor del att underhålla och renovera alla de byggnader jag och min hustru har förmånen, och plikten, att förvalta. Inte alltid helt lätt att hinna med trots god hjälp utifrån. Därtill kommer tre älskade husdjur som naturligtvis pockar på vår kärlek och uppmärksamhet.

Men sedan är det detta med mitt lidelsefulla intresse för fyrar. Att besöka dem, att fotografera dem samt inte minst att skriva och berätta om dem.

De olika träffar som FM arrangerar missar jag titt som tätt. Tyvärr har jag också lite motstånd i att sätta i mig ärtsoppa för ofta....

Men så en dag skulle jag få chansen att få visa mig på en dylik sammankomst och samtidigt visa upp vad jag ägnar mig åt. Kjell hade bjudit in mig till en träff den 23 februari i Hantverksgården för att hålla ett föredrag om fyrar och visa bilder ur boken Fyrar runt Östersjön. Allt var mycket väl förberett där med en inlänad, synnerligen fin projektor vilket är mycket viktigt att disponera om bilderna ska komma till sin rätt.

Att här redogöra för allt det som därefter rann ur min mun under en dryg timme, och alla bilder som passerade på den vita duken, låter sig inte göras på ett bra sätt. Jag väljer istället att lägga in hela inledningen till boken här under. Hoppas läsaren förstår lite av vad jag ville få fram med mitt framträdande. Kanske får några bilder också plats.

FYRAR RUNT ÖSTERSJÖN

Ingen annanstans i världen finns det så många större fyrar på ett så begränsat område som det runt Östersjön. Och ingenstans omger samtidigt så många länder ett så begränsat hav.

Vart och ett av de nio länder som kantar Östersjön har sina egna fyrar. En del har fler, andra färre, beroende på hur lång kuststräcka och antalet öar som tillhör respektive nation. Alla dessa fyrar bildar tillsammans ett osynligt men likväl tätt samarbetande nätverk. Vilket egentligen gäller nästan alla fyrar runt vår jord.

Enstaka fyrar började anläggas runt Östersjön redan under sen medeltid. Men ett någorlunda sammanhängande fyrssystem kunde skönjas först några tiotal år in på 1800-talet. Efter ångans samtida inträde inom sjöfarten, och därmed ett allt stegrande handelsutbyte, skedde sedan på kort tid ett omfattande fyrbyggande för att på ett par decennier vara i stort sett fullt utbyggt i hela Östersjön.

Uppförandet av fyrbyggnader skiljde sig inte så mycket mellan de olika länderna runt vårt gemensamma hav. Man använde oftast det närmast tillgängliga byggnadsmateria-

let. Mycket beroende på att transportsätten på land i stort sett inte hade utvecklats alls under femhundra år. Präm följt av häst och vagn var det som oftast anlätades för att få fram byggnadsmaterial till anläggningsplatsen. Järnvägstransporter kunde sällan eller aldrig brukas.

Fyrarna kom till att börja med mestadels att uppföras i kallmurad natursten, sedermera fogad sådan, samt utvändigt med tiden ofta putsad. Under senare delen av 1800-talet användes gärna gjutjärn i olika konstruktioner. Dels som ihopnitade och bockade plåtsjok, dels i sinnrika fackverksarbeten. En del rena träfyrar anlades förvisso där detta material var lätt och rikligt att tillgå. Även fyrar i öppet tegel uppfördes frekvent, särskilt längs Östersjöns södra kuster.

Östersjöns fyrar uppvisar förvånansvärt många gemensamma linjer och utseenden. De olika länderna inspirerades av varandra samt utbytte både erfarenheter och tekniker. Därtill kom starka influenser från bland annat den stora fyrbyggarnationen Frankrike. Dessa är än idag påtagliga. Från Frankrike levererades åtskilligt med fyrutrustning, dels som rena byggnadskonstruktioner men i synnerhet i form av tekniskt inkräm. Fyrlinser, urverk, mekanik och lanterniner i Östersjöns fyrar har till betydande del än idag sitt ursprung i den handfull mekaniska verkstäder i Paris som under mer än ett århundrade exporterade avancerad fyrutrustning till världens alla hörn. I Tyskland var man däremot mest glad i sin egen optiska och mekaniska precisionsindustri varför tyska fyrar kom att uteslutande utrustas av denna, vilket också ofta blev fallet till de fyrar som idag ligger i Polen. Samtidigt skedde många leveranser från England av sofistikerad fyrteknik. En bit in på 1900-talet kunde svenska AGA på allvar slå sig in i konkurrensen, främst med olika patenterade styrmedel för reglering av fyrljus. Så småningom även följt av tillverkning av ordinära fyrlinser.

Allt det här träffas på och känns igen när man besöker fyrar runt Östersjön. I Ryssland och i de baltiska länderna har en del av dem uppförts efter en ganska funktionell idé sedan deras föregångare på ett antal ställen ödelagts under andra världskriget. I dessa är företrädesvis rysk inhemsk teknik installerad.

Tekniska framsteg och nya navigationshjälpmedel har naturligtvis tryckt undan en del av fyrens betydelse för sjösäkerheten. Dock inte helt och hållet och vilket inte alltid uppfattas lika av respektive länders sjöfartsmyndigheter.

Vad som är påtagligt är dock att det inom dessa uppstått en allt större medvetenhet om fyrens betydelse och existensberättigande som historiebärare, maritima kulturpunkter samt i synnerhet som besöksmål runt Östersjön. I till exempel Tyskland är merparten fyrar fortfarande i drift, i Polen samtliga, varav de flesta hålls öppna för visning. Ett påtagligt besöksrtryck råder då i dessa sommartid. Även i Estland och Lettland är ett flertal fyrar besöksmögliga. I Danmark lite färre liksom i Finland. I Sverige hålls kanske något tjugotal fyrar periodvis tillgängliga. Ryssland är än så länge tyvärr tämligen oförstående

Magnus kallar i sin bok "Fyrar runt Östersjön" fyren "Tahkuna" på Dagö nordvästligaste udde för "Östersjöns okrönte drottning".

vad gäller att bemöta fyrintresserade. Emellertid ska det sägas att långt ifrån varje fyrbyggnad bjuder på något spännande inuti bara för att den är en fyr. Tomma, trista, ibland fuktdrypande och rent ogästvänliga fyrtorn påträffas här och var i flera länder. Det räcker då gott att betrakta dem utifrån. De fyror som inte har något särskilt att komma med har jag oftast valt att låta få behålla sin inre charmlöshet för sig själva och istället gjort vad jag kunnat för att ge dem en chans att visa upp något slags anständigt yttre. Emellanåt en verklig utmaning kan jag säga. Men är omständigheterna och miljön med på noterna, gärna tillsatta med lite spännande ljus, kan fyren rent av själv tycka att det är kul och bli glad av lite uppmärksamhet. Åtminstone vill jag tro det.

Kort resumé från soppkvällen den 28 april 2022

Vid pennan Tommy Lagsjö

Soppkvällen startar som vanligt kl. 1830 med mingel för 20-talet medlemmar varav tre jubilarer var där och mätte väl.

Även kvällens föredragshållare Stefan Nilsson hade kommit. Jubilarer denna kväll var Bengt Åhlander som fyllde 80 år den 11 februari, Bo Ekstedt 85 år den 1 mars och Hans Martinelle 85 år den 29 mars. Alla tre hade valt att uppvaktas med var sin blomstercheck.

Vår ordförande Kjell höll ett fint tal och avtackade Hans Martinelle som tidigare varit ordförande och kassör i föreningen, med en tjugig blomsterbukett.

Bengt och Bosse förädrades dessutom med 1:a vinkeln, som man får efter sex års medlemskap.

Stefan

Veckan innan var Kjell och jag i Haninge och lyssnade på Stefan Nilssons föredrag om Jagarolyckan på Märsgarn den 17 september 1941. Kjell frågade honom om han kunde komma ner till Nynäshamn och berätta om denna katastrof, det kunde han. Innan det var dags för föredraget så skulle den goda ärtsoppan intagas. Efter soppan tog vinlotteriet vid och det drogs fem lyckliga

vinnare. Föredraget handlade om Jagarkatastrofen den 17 september 1941 då tre jagare Claes Horn, Claes Uggle och Göteborg låg förtöjda på Märsgarn vid Härsfjärden sjönk och förstördes och 33 personer omkom. Stefan Nilsson har forskat mycket i olyckan och har dessutom skrivit ett antal böcker om Märsgarn och verksamheten där. Finns att köpa i bokhandeln

I vår föreningslokal, klubbstugan på

Muskö förvaras en del för oss mycket värdefulla pinauler. Vi har bland annat fått förtroendet att i vår stuga förvara en frälsarkrans från Klas Uggle och en namnskylt från jagaren Klas Horn som efter olyckan återfanns långt uppe på ön i skogen.

Årsmöte och årsmötesfest 2022 *Vid*

pennan Linda Leibing-Hedeén

Vänligtvis brukar vi ha vårt Årsmöte i Flottans Män Nynäshamn i slutet av februari, men i år sköt styrelsen på det till den sista, enligt stadgarna godkända dagen, nämligen den 31 mars. Detta berodde på händelser under 2021 som gjorde att vi behövde lite mer tid på oss för att förbereda mötet.

Hasse Martinelle, som tog över efter mig, Linda, som kassör vid Årsmötet 2021, blev sjuk under sommaren och blev till slut tvungen att avsäga sig kassörskapet.

Själv kunde jag inte ställa upp och återta uppdraget, eftersom jag genomgick en canceroperation i september och behövde återhämta mig efter denna. (Jag har nu varit på två kontroller och cancer är helt borta.) I denna ödesdigra situation tog vår ansvarstagande ordförande, Kjell Johansen, tillfälligt hand om kassan under årets återstående månader och lite senare meddelade Stig Ödmark att han kunde ställa upp som ny kassör från Årsmötet 2022.

Parentation

Årsmötesförhandlingarna inledd

Som alla vet är Kjell en upptagen man med många järn i elden. Vad gäller årsredovisning sköter han inte bara sin egen firma utan även sonens, och nu skulle han dessutom klara ut en ideell kamratförenings årsekonomi. Detta var inte helt lätt. Vår förening är mycket kreativ, vilket innebär många detaljer att hålla reda på och är man inte insatt i det hela från början kan det bli förvirrande. Efter Jul hade jag, som tur var, återhämtat mig tillräckligt för att kunna hjälpa Kjell. Med förenade krafter fick vi ordning på ekonomiredovisningen och kunde tillsammans med vår revisor, Gert Andersson, genomföra en av honom godkänd revision och därmed var vi alla redo inför Årsmötet.

Klockan 17.00 skulle Årsmötet börja och våra klubbmästare Kjell och Elisabeth med medhjälpare var på plats redan ett par timmar innan för att iordningställa allt för både mötet och festen. I baren ordnades det med "bubbel" för de medföljande damer som inte deltar i själva mötet. Detta fick mig att minnas det första Årsmötet jag själv deltog i.

År 2006 gick min nu avlidne man Håkan med i Flottans Män, efter att vi flyttat till Nynäshamn från Huddinge. Året efter övertalades jag att bli medlem, med motiveringen att man ville få in kvinnor i föreningen och jag hade ju dessutom seglat några år i handelsflottan som radiotelegrafist. De första åren fick Håkan gå ensam till sopkvällar och möten, men så småningom började jag följa med. Första gången jag deltog i ett Årsmöte var på Balder 2011 och då tyckte jag att jag som medlem ville sitta med herrarna och delta i mötet. Damerna borta i "bubbelhörnan" blev väldigt oroliga. En av dem kom för att hämta mig: "Linda, vi tjejer sitter här borta! Kom ska du få ett glas!" Men jag framhärdade: "Tack! Jättegulligt av er, men jag är ju medlem och vill veta vad som händer i föreningen." Flera av herrarna vände sig om och stirrade på mig, men min alltid lika stödjande Håkan satte sig tryggt bredvid mig. Ingen sa något mer och jag fick sitta med på mötet. Året efter var vi tre kvinnliga medlemmar som deltog i Årsmötet.

I år, vid Årsmötet 2022 hade FM

Deserten är uppdukad.

Nynäshamn 10 kvinnliga medlemmar, även om inte alla var på plats. Jag ser fram emot den dagen då vi har kvinnliga medlemmar med medföljande män, som kan umgås med tjejerna i "bubbelhörnan" medan vi medlemmar genomför föreningens Årsmöte.

Men nu var det alltså Årsmötet 2022 och folk började anlända och hann mingla lite innan medlemmarna tog plats på stolarna som ställts upp inför mötet och de medföljande damerna samlades i baren. När alla kommit på plats slog Kjell klubban i bordet och

förklarade Årsmötet öppnat. Han tände ett ljus och bad årsmötesdeltagarna att stå upp och genomföra en parentation för de medlemmar som avlidit under 2021; Leif Stenquist, Hans Andersson, Gunnar Angerby och Harald Parmell.

Därefter valdes Gunnar Bengtsson till årsmötesordförande och han tog med van hand över klubban. Punkterna på dagordningen klarades av tämligen snabbt, då det inte fanns något kontroversiellt att diskutera. Medlemmarna var nöjda med den ekonomiska redovisningen och styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret. Tommy Lagsjö valdes in som ny vice ordförande, Stig Ödmark som ny kassör, samt Gösta Nordgren och Tommy Falk som suppleanter. För övrigt kvarstod samma gamla

slitstarka gäng i styrelsen; Kjell Johansen, ordförande, Rune Stang, sekreterare, samt ledamöterna Robert Norberg, Björn Wideberg och jag själv. När allt var avklarat slog Gunnar klubban i bordet och förklarade årsmötet avslutat.

Årsmötesdeltagarna kunde nu ansluta sig till de glada damerna i baren, medan styrelsen samlades för ett snabbt avverkat konstituerande möte. Därefter kunde festen börja på riktigt med inledande mingel och lottförsäljning. Kjell, i rollen som klubbmästare, bjöd till bords och vår vice klubbmästare Elisabeth presenterade menyn: Som förrätt serverades Skagenröra på Rågbröd, huvudrätten bestod av Dubbelmarinerad Fläskytterfilé med skysås, Potatisgratäng och Sallad. Som efterrätt fick vi Keypaj med Frukt och så Kaffe, förstås. Vi lät oss alla väl smaka av den superba maten och lämpliga drycker därtill hämtades i baren.

Vid kaffet tog Tommy Lagsjö tag i lotteriet, vilket gav en stund av spänning och förväntan. Några lyckliga vinnare kunde sedan i tur och ordning avhämta sin vinflaska under de övrigas applåder. Festen fortsatte med trevligt och gemyttligt prat, en och annan historia som berättades och allmänt trivsamt umgänge mellan de 23 deltagarna. Så småningom blev det dags att bryta upp och ta sig hem, medan några uthålliga i styrelsen stannade kvar och städade upp efter ännu en lyckad fest i vår trivsamma förening.

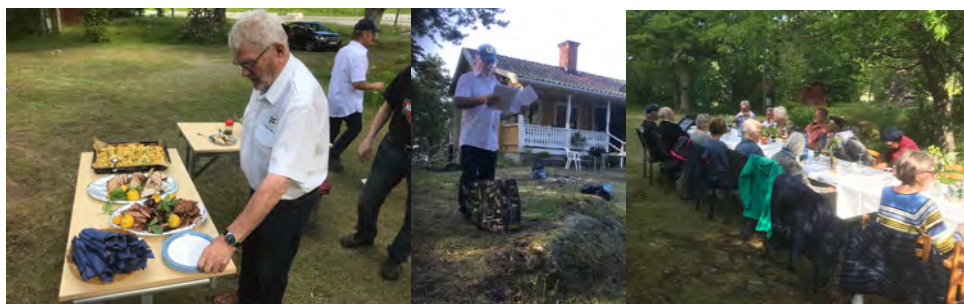
Bilden är manipulerad, men sanningsenlig båda vann varsin flaska.

Vårfest

Vld pennan B Wideberg

Lördagen den 18:e juni samlades ett glatt gäng i föreningshuset på Muskö. Det började med att ordförande Kjell hälsade alla välkomna och talade om att dagens innehåll var att ha en minifemkamp bestående av pilkastning, kasta ringar i en poängtavla, kasttåg, kubb samt slå i spik i bräda vilket i detta fall var omöjligt då Kjell tagit till för stora spik. När tävlingen är avklarad kommer det att bjudas på mat. Det var som vanligt vackert väder så det var dukat utomhus inför måltiden. Efter lite mingel på gården delades vi upp i lag och 5-kampen startade. När tävlingen var klar intogs en fantastisk middag bestående av grillat kött mm som Elisabeth och Monika fixade, och till kaffet med tillbehör berättades historier av skilda slag. När alla var mätta och nöjda efter en som vanligt trevlig samvaro drog sig deltagarna hemåt.

Maten är serverad

Tävlingsresultaten redovisas

Alla är mätta och belättna

Flottans Män i våffelcafé

Vld pennan Lars-Åke Svenheden

Flottans män Nynäs-hamn stod för våffelgräddning och servering i samband med vägkyrka vid Sockenstugan i Ösmo den 9 juli. I år har Ösmo/Torö församling Vägkyrka 4 veckor under juli månad från 2/7 – 31/7. Varje dag under denna tid är det våffelcafé, guidning i kyrkan och utställning av konst- o hantverk.

Kerstin och Tuk samspråkar

Under vardagarna är det kyrkans anställda som serverar och under helgerna är det föreningar. Nettoinkomsten tillfaller föreningen efter avdrag för våffelingredienser. Helgen den 9 – 10/7 fick en förening akut problem och då gällde det att hitta annan förening. Idén föll på Flottans Män. Resultatet blev att Linda Leibling-Hedén, Kerstin Ödmark, Tuk Wideberg, Inger Lidström, Stig Ödmark och jag, Lars-Åke ställde upp samt en frivillig församlingsmedlem Hanna Diep. Dessa glada människor jobbade hårt i värmen. Linda kassör, Kerstin vid

våffeljärnet, Tuk tar hand om disken o kaffekokning, Inger lite varstans, Hanna serverar, Stig och Lars-Åke lindade kniv och gaffel i servetter och försökte vara lite trevliga mot gästerna och gjorde lite annat ibland.

Nåja, vi försökte hjälpas åt. Det blev ändå 98 våffelbeställningar. Alla tyckte det var roligt och trevligt. Om det ger god avkastning kanske fortsättning följer.

Kerstin i smeten

Stig och Lars-Åke i sam-
språk med gäster

Hanna en glad servitör

Linda tar en våffelpaus

Femkamp i Västerås

vid pennan Tommy Falk

Flottans män från Nynäshamn var inbjudna till broderföreningen i Västerås att kämpa om pokalen i femkamp.

Tävlingarna skulle genomföras på en plats i Västerås hamn.

Två bilar med 6 medlemmar från FM Nynäshamn körde till Västerås. Där blev vi väl emottagna med kaffe och smörgås på Lilla hotellet.

Efter presentation var det dags att gå ut till banan där en präst inledde med plenum och sång. Därefter inleddes tävlingarna med salut från en kanon av värdarna.

Lagen delades upp. och vi deltog med 2 lag:
Lag 1; Elisabeth Johansen, Gabrielle Falk och Tommy Lagsjö

Lag 2; Kjell Johansen, Gun Lagsjö och Tommy Falk

Stationer;

1. Navigation: Avstånds samt bärings uppskattning till en stuga på en ö i Mälaren som vi kunde se.

2. Skala potatis på tid. Elisabeth var snabbast.

3. Kasta lina med påse i olika stora ringar.

4. Kasta livboj till en nödställd.

5. Kasta handgranater mot ett mål bestående av en skiva med hål i.

När alla tävlingsmomenten var genomförda lämnade vi tävlingsplatsen och återgick till hotellet där det dukats fram fläskgryta med potatis och tillbehör.

När alla var mätta och nöjda var det dags för prisutdelning; 1:a priset, Pokalen gick till Nynäshamn lag 1.

Efter prisutdelning följde vi med våra värdar till deras klubblokal och fick en rundvandring. Dagen avslutades med hyllningar och ett stort tack till FM Västerås innan återfärd mot Nynäshamn efter en ansträngande dag.

Soppkvällen 29 september.

Vid pennan R Stang

glada, förväntansfulla kamrater kände vi hur glädjen över att återigen kunna träffas efter ett långt sommaruppehåll och ett ovisst coronaläge. När alla hade infunnit sig kunde vi räkna ihop trettio gäster denna kväll. Efter sedvanligt mingel, avbröts vi av Kjell när klockan slagit fem slag på andra plat-tvakt.

Det hade blivit dags att kalla fram de jubilarer som infunnit sig denna kväll. Först i raden kom Gun Lagsjö som den 14 juli fyllde 75 år. Hon förärades en tavla, som minne från denna dag. Några dagar senare den 25 juli var det dags för Björn Wideberg att uppnå samma ålder. Givetvis förärades även han en tavla. Den tredje i raden av födelsedags-firare var var Bengt Lind som blev 80 år den 6 maj och hade valt att bli uppvaktad med en blomster check. Den äldste och siste av dagens jubilarer Nils Freiberg även han

uppdag som vice ordförande. Vi i styrelsen fick nu ett utsökt tillfälle att formellt tacka Bengt för hans arbete och kunde överlämna en hink full med rosor till honom. Han applåderades även kraftfullt.

Vi inleder höstens inomhusaktiviteter den 29 september med en soppkväll. På menyn står det fisksoppa, något som denna septemberkväll fått c:a en tredjedel av våra medlemmar att bestämma sig för att styra kosan mot hantverksgården När vi kom in i den upplysta lokalen och möttes av

född i juli, men 5 år äldre och fyllde 80 år den 11 juli. Nils som fick motta en tavla för 5 år sedan och valde nu att få ett par manschettknappar som 85 års present från föreningen.

Det skulle visa sig att det ännu inte var slut med uppvaktingarna denna kväll. Kjell kallade återigen fram Bengt. Anledningen till detta var att Bengt tidigare under året på grund av sjukdom tvingats lämna sitt styrelse-

Det som denna kväll avvek lite från det vanliga var att det hade kommit en ung familj, man hustru och en liten dotter som till en början ingen riktigt kunde placera. Det blev snart klarlagt när Kjell presenterade den unga familjen Gustav Öhman.

En före detta medlem Anders Öhman som avled augusti 2017 hade i sin kvarlåtenskap några tavlor som han ville att vår förening skulle ha. Sonen Gustav hade vid bouppteckning hittat brevet med sin fars önskan och kontaktat Kjell som bjudit in till denna soppkväll för att Anders önskan skulle kunna uppfyllas. Gustav läste upp brevet och överlämnade sedan tavlorna till Kjell.

Från köksregionerna meddelades det nu att soppan hade anlänt och att det var dags att ta plats vid borden. En snabb fördelning av tågordningen i matkön fick gästerna att omedel-

bart börja röra sig mot serveringsrummet. En god fisksoppa som fick en strykande åtgång stod på menyn. Till kaffet som vi fick efteråt hade vice klubbmästaren Elisabeth bakat en god tigerkaka som även den uppskattades av gästerna. Innan vi skulle få lyssna på J föredrag om var det dags för den stora vinlotsdragningen. På vinstbordet stod som vanligt fem flaskor med varierande innehåll. När numret på första vinsten lästes upp kunde Bo Hagelin hämta ut den första vinsten. I snabb takt kallades därefter de övriga fyra lyckliga vinnarna fram och fick en flaska vin. Vi andra som inte begåvades med vinstiotter fick nöja oss med att ha bidragit till att stärka föreningens ekonomi. När allt lugnat ner sig var det dags för kvällens föredrag.

Föredrag av sjömansprästen Nils-Göran Wetterberg

Nils-Göran Wetterberg har varit sjömanspräst i 60 år. Han började sitt föredrag med att berätta om Sydafrika, som han beskrev som ett av världens farligaste länder att leva i. Mord, våldtäkter, grova rån och liknande förekommer dagligen och respekten för människoliv är låg. Senare arbetade han i olika delar av östblocket – bl.a. Polen Under denna tid fungerade han också som konsul i Gdynia och var ständigt övervakad. Varje natt stod två bilar parkerade utanför hans bostad, i vilka flera män satt hela natten och diskret iakttog allt som hände. Att lämna bostaden i något känsligt ärende, som man inte ville att dessa skulle veta om, var svårt och i princip omöjligt. Nils-Göran berättade att han dock ofta lyckats smyga sig ut och bl.a. träffa sina informatörer och få veta vad som var på gång.

Ibland inträffade det att sjömän av olika anledningar arresterades och - och speciellt turister - hamnade i häkte och fängelse. Det var ett av Nils-Görans uppdrag att få ut dessa ur fängelset och få dem ombord på sina respektive fartyg igen eller få turisterna att få lämna landet och åka hem. För att klara detta hade han genom kyrkan tillgång till en "mutkassa" eftersom betalning av mutor var det enda sättet att få loss dessa och rädda dem från långa och orimliga fängelsestraff. Mutor är inte tillåtna i Sverige - men i många länder är det en del av verkligheten.

Allt tänkbart kan hända och händer. En norsk sjöman mördades ombord. Hittades en morgon liggande i maskinrummet. Polisen var inte speciellt intresserad att lösa det hela. Jag höll s.k. sjöförhör och sedan kom problemet - han var från nord-Norge och skulle hem för att begravas. Hade mycket kontakt med familjen i Norge, men p.g.a. administrativa problem visade det sig omöjligt att skicka hem honom i en kista. Slutligen löstes problemet genom att låta kremera kroppen. Polen är ett katolskt land och där fanns inga krematorier, men jag fick tag på ett sjukhus, som hade ugn. Han kremerades - jag fick

askan i en kartong - jag gjorde en paket och sände till norska ambassaden för vidare befordran till norska UD i Oslo och därifrån till familjen för gravsättning. Allt var "frid och fröjd". Tre månader senare knackade det på dörren. Utanför stod en polis och en man från emigration. De så - "en har stämplat in i Polen - men inte stämplat ut. Vet Du något om det?" Då talade jag om att - "honom har jag skickat hem med posten". Blev en förvånande och förvirrande reaktion. Har alltid undrat vad deras chef så, när de berättade.

Jobbade 13 år i Balticum - spec. Lettland - gamla Sovjet. Här hände mycket. Bl.a. blev jag tagen och förhörd av den ryska maffian, som hade tagit hand om hamnen. De "kidnappade" mig på hotellet, där jag bodde. Körde till en villa i utkanten av Riga och två män förhöörde mig. Jag ansågs ofarlig och kördes tillbaka till hotellet. Jobbar man som jag gjort kan man inte undkomma kontakter, som man helst inte vill ha.

Livet som sjömanspräst var något helt annorlunda än att vara präst i en församling i Sverige.

Går egentligen inte att jämföra.

Mycket finns att berätta - men summan av det hela är - Det var en spännande verklighet och ett fantastiskt liv.

Soppkvällen 27 oktober.

Vid pennan K Johansen

Soppkvällen 27 oktober blev som vanligt en mycket trevlig kväll. Alla 28 närvarande gästerna var på plats vid halv 7. Vi startade upp kvällen som vanligt med mingel och samvaro, pratade med varandra, berättade gamla historier och nya. Alla gästerna känner nu varandra och vid varje tillfälle vi träffas mär man bra och man trivs i gänget.

Undertecknad hälsade alla välkomna och meddelade som vanligt att det blev ärtsoppa, pannkakor och varm punsch.

Vi hade en jubilar att gratulera, Krister Lindqvist, som hedrades med vår speciella tavla som alla 70-åringar får.

Vi hade även två medlemmar som hade erhållit Flotans Mäns guldmedalj, det var före detta och nuvarande stugfogdarna som nu hedrades för deras insatser för såväl Marinstugan som deras bidrag vid alla våra aktiviteter.

Därefter satte vi oss till bords och började med intagandet av ärtsoppa, pannkakor och tillhörande drycker. Jockes ärtsoppa blir bättre och bättre för varje soppkväll.

Till kaffet genomförde Tommy L vinlotteriet. De fem vinnarna blev Inger, Stig Ö, ordföranden Kjell, Håkan Ö och Bengt Å. Märkligt att det alltid skall vara några ut styrelsen som vinner vinflaskor, vad beror det på?

Efter kaffet var det dags för undertecknad att berätta om sina upplevelser under de åren i början av 20-talet som jag arbetade med sjöfarten i Lake Victoria i Östafrika. Min kamrat Göran Frisk hade startat upp ett konsultföretag, SOLVE, som skulle försöka att åtgärda ett antal stora svårigheter avseende sjösäkerhet och sjötransporter i och runt Lake Victoria. Göran tillsammans med sin hustru hade arbetat många år tidigare vid ett sjukhus i Bukoba på västra sidan av Lake Vic. Hustrun jobbade på sjukhuset och Göran var då med och jobbade även han på sjukhuset som en reparatör och allmän vaktmästare. Båda lärde sig swahili under tiden de

var där och det var en mycket stor fördel med Görans swahili under våra jobb i Afrika.

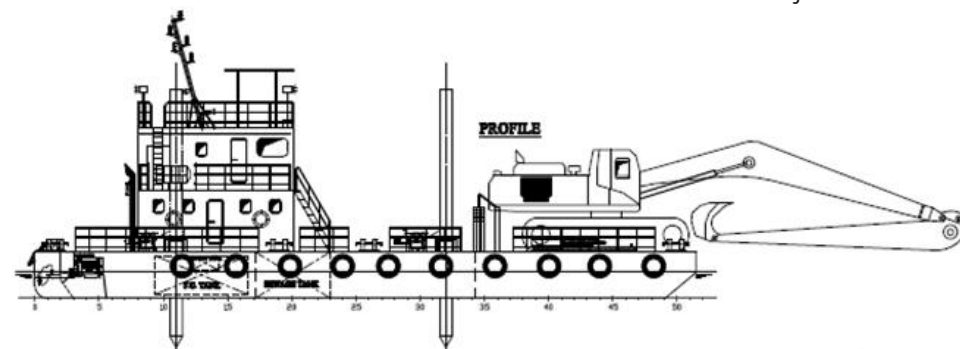
Tre länder gränsar till Lake Vic; Uganda, Kenya och Tanzania. Många fiskare drar mycket fisk ute i sjön, det är främst nilenaborren, en mycket god och eftertraktad fisk. Den är så eftertraktad utomlands så den fisken transporteras direkt utomlands och säljs där. Problemet med männen som fiskar är att de har dåliga båtar och knappt någon av dem

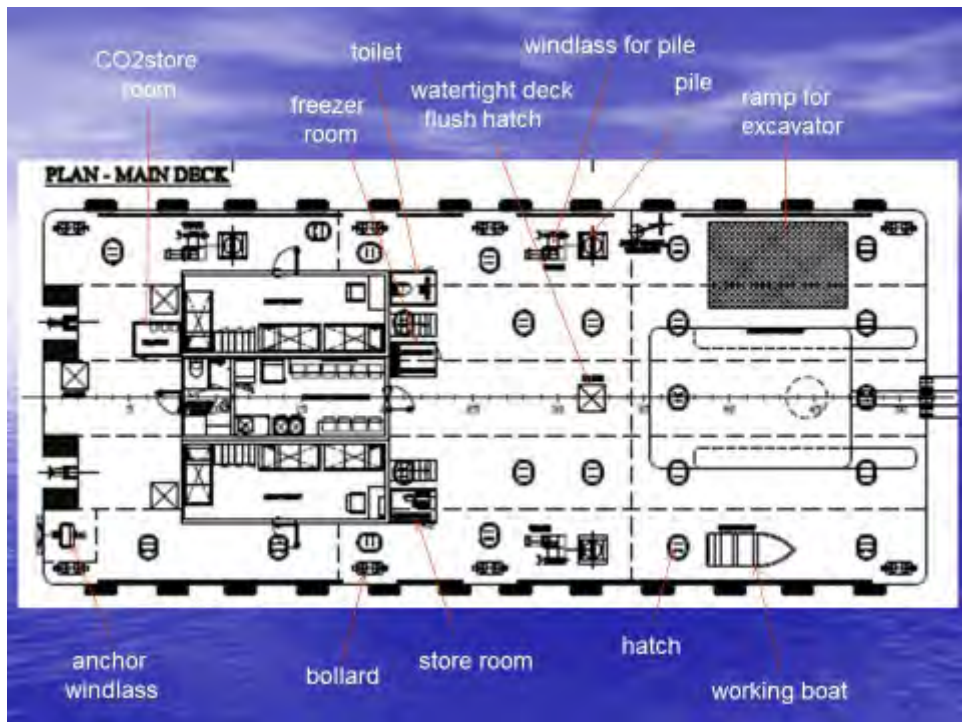
kan simma. Tusentals fiskare drunknar i sjön varje år pga av dåliga båtar och ganska häftiga stormar. Vi tog fram ett projekt som skulle stödja fiskarna och andra människor som transporterades över Lake Vic i stora och små kanoter. Ett mobilsystem med många mobilmaster runt sjön var installerat så de flesta av människorna som transporterades över sjön, inklusive fiskarna, kunde få kontakt med då främst mottagarna som skulle ta emot fisken. Vi föreslog att det skulle inrättas tre MRC Centre (Maritime Rescue Coordination Centre) som skulle ta emot nödsamtal från sjön, 6 snabbgående båtar med två

besättningsmän som snabbt skulle åka ut till haverister men även ligga ute på sjön när fiskarna var ute och jobbade samt snabbgående rescuebåtar vid flera av fiskebyarna. Vi lämnade in vårt förslag på detta till Lake Victoria Basin Commission som ansvarade för verksamheten över Lake Vic. Vi fick aldrig svar så projektet genomfördes inte!

Över stora delar av sjön växte kraftiga flytande tång vilket med vindens hjälp flöt över vattnet och oftast drogs in i de icke djupa hamnarna. När vi var där hade man inga förslag att dra upp detta ogräs som hindrade den minskande sjöfarten. Vid ett

tillfälle så hade man skickat ut ungdomar för att dra upp eländet på stränderna. De fick lite pengar för detta men de var tvungna att lägga av med det då det fanns för mycket giftormar i tången. Vi jobbade på detta och tillsammans med en konstruktör i Indien så tog vi fram ett förslag på en ett mudderverk med en grävmaskin på däck. Mudderverket skulle då åka runt med egen maskin och ta upp all tång med en grävskopa med galler. Mudderverket var då även avsedd att muddra sjölederna nära land eftersom vattnet har sjunkit betydligt de senaste decennierna så större fartyg kunde inte komma in till kajerna vid många hamnar.

Mudderverket var en fin konstruktion, det var meningen att indierna skulle tillverka mudderverket som skulle sättas ihop av 15 containerstora boxar som då skulle kunna fraktas med lastfartyg över till Östafrika, köras på lastbilar till Lake Vic och där med lyftkran sättas ner i sjön och fogas ihop till ett stort skrov. Två av containrarna akteröver skulle ha framdrivningsmotorer så att pråmen skulle kunna köras själv. Fyra bostadscontainer skulle sättas på däck och längst föröver skulle då en duktig grävmaskin med en arm på 12 meter kunna muddra ner till 10 meter.

Mudderverkets utkast godkändes av indierna och vi fick en preliminär kostnad som vi föredrog för PM:s (parlamentsledamöter) i Kenya och Tanzania och även för Transportministern i Uganda. De tyckte alla att det var en utmärkt idé och frågade oss konsulter om vi skulle kunna ordna fram pengarna för systemet! Det kunde vi naturligtvis inte så projektet lades ner. Idag har man troligen fått bort all tång med hjälp av kemisk besprutning men några **muddringar av hamnar och sjöfartsleder är inte utförda ännu.**

(mer om mina minnen från Afrikaprojektet kommer i nästa nr av O`Hoj)

MARINSTUGAN

Vår Marinstuga mår bra där ute på Muskö. Det fallfärdiga röda huset på granntomten är nu rivet och marken åtgärdad. Likaså är gräset klippt runt vårt föreningshus både fram- och baksida vilket nu gett hela området en fin och trevlig yta.

Föreningshuset har hitintills i år nyttjats av styrelsen samt av arbetsgrupp vid några tillfällen.

Sjövärnsskårens befäl fick låna den under tid då de hade verksamhet på Muskö vilket resulterade i att vi fick 9 nya medlemmar till Nynäshamnsföreningen samt 2 som tyvärr valde Stockholmsföreningen.

I övrigt har våra egna medlemmar inte nyttjat stugan så ofta. På grund av sjukdom har inte heller jag kunnat ägna mig åt stugan så jag har fått hjälp av förre stugfogden Björn Asplund med tillsyn mm.

Genomförd verksamhet

Styrelsemöten varje månad,

- Januari: vårstädning med grillkorv o kaffe,
- Juni: sommarfest med tävlingar och god mat,
- Augusti: krafter m.t. samt frågesport.

Arbeten

Inga större arbeten har i år genomförts men följande åtgärder är planerade i framtiden: Målning av husgavel, reparation och målning av innertak stora rummet, målning fönster, byte av taklampor stora rummet, justering av mur vid blomrabatten samt ett antal mindre åtgärder av varierande slag.

Övrigt

Föreningen har mottagit tavlor med segelfartygsmotiv av Anders Öhmans (sjömanöman) dödsbo som han hade angett skulle skänkas till FM Nynäshamn. Dessa samt andra föremål får designgruppen och stugfogden placera på lämpliga ställen i huset.

Jag vill också påminna om att matvaror mm inte får kvarlämnas i huset efter nyttjande då detta drar till sig möss och myror.

Medlem som önskar nyttja huset kan kontakta mig på tfn: 070 2464190 eller e-post: bjorn.wideberg@gmail.com

Björn W/ Stugfogde

Välkomna
Ni är alltid att besöka stugan

FLOTTANS MÄNS LOKALFÖRENING 11 I NYNÄSHAMN

Hantverksgården på Skolgatan 54
efter renovering

FLOTTANS MÄN

KAMRATSKAP ÖRLOGSTRADITION SJÖFÖRSVAR
Nr 3 2017

*Vi tackar alla medlemmar
som har gett och ger bidrag till
tryckningen av tidningen
Flottans Män*

